

Tee oikein.

Sivistyspalvelujen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportti 2024

Tee oikein.

Toimiala: Sivistyspalvelut

Vastuuhenkilö: Merja Eilola, sivistysjohtaja / lukion rehtori

Raportointivuosi: 2024

Raportin käsittely: sivistyspalvelujen johtoryhmä, sivistyslautakunta, kaupungin hallitus

Selvitys sisäisen valvonnan järjestämisestä osa-alueittain

1. Päätöksenteko

Haapajärven kaupungin hallintosäännön mukaan sivistyspalvelut on yksi Haapajärven kaupungin päävastuualue, joka toimii sivistyslautakunnan alaisuudessa.

Päävastuualueen johtaja on sivistysjohtaja, joka vastaa toimialansa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan ja toimielimen alaisuudessa. Sivistyspalvelujen vastuualueeseen kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sekä toisen asteen lukiokoulutus, vapaa-ajan koulutus ja kulttuuripalvelut sekä vapaa-aika palvelut.

Sivistyspalvelujen päätöksenteossa noudatetaan Suomen voimassa olevaa lainsäädäntöä ja kaupungin hallintosääntöä sekä sivistyslautakunnan toimikauden alussa hyväksymää asiakirjaa ratkaisuvallan siirtämisestä alaisilleen virkamiehille sekä toimielimelle.

Sivistysjohtaja valvoo sisäisen valvonnan periaatteiden mukaisesti omalla päävastuualueellaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista, sekä toiminnan häiriöttömyyttä ja taloudellisuutta sekä päävastuualueen johtajille delegoidun päätöksenteon ja taloudenhoidon asian- ja lainmukaisuutta. Sivistyspalvelujen johtoryhmään kuuluvat varhaiskasvatusjohtaja, päiväkodin johtaja, kirjastotoimenjohtaja, Jokilatvan opiston rehtori, perusopetuksen rehtorit ja koulunjohtajat. Sivistysjohtaja ja sivistyspalvelujen johtoryhmä huolehtivat yhdessä tietojärjestelmien käytön ja -hallinnon asianmukaisuudesta, henkilöstön riittävydestä

Tee oikein.

sekä henkilöstön ammatillisen osaamisen ja hyvinvoinnin kehittymisestä. Tämän lisäksi huolehditaan omaisuuden, tilojen ja laitteiden asianmukaisesta käytöstä ja hallinnasta sekä riskien kartoitusten ja arviointien suorittamisesta ja niiden pohjalta tehtyjen jatkotoimenpiteiden loppuunsaattamista.

2. Henkilöstöasiat

Sivistyspalvelujen henkilöstö on suurin Haapajärven kaupungin henkilöstöryhmä. Vastuualueen monipuolisuudesta johtuen henkilöstöä on eri sopimusaloilta ja erilaisissa työ- ja virkasuhteissa. Työ- ja virkasuhteissa noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä ja työ- ja virkaehtosopimuksia. Henkilöstö perehdytetään tehtäviinsä työ- tai virkasuhteensa alussa asianmukaisesti lähiesihenkilön toimesta. Henkilöstön edellytetään tutustuvan säännöllisesti kaupungin Intrassa oleviin materiaaleihin ja noudattavan kaupungin ohjeistusta. Henkilöstöön liittyvät viranhaltijapäätökset tehdään Dynasty-ohjelmalla, ja viranhaltijapäätökset julkaistaan kaupungin internet-kotisivuilla ohjeistuksen mukaan. Päivittäisessä henkilöstön palvelussuhteisiin liittyvässä asioinnissa on käytössä Populus-järjestelmä. Työterveyspalvelujen tarjonnassa ja työsuhte-eduissa noudatetaan vallitsevaa lainsäädäntöä ja voimassaolevia sopimuksia.

3. Talouden ja toiminnan suunnittelu ja seuranta

Talouden ja toiminnan suunnittelussa ja seurannassa noudatetaan kaupungin hallintosäätöä ja kaupungin aikatauluja. Sivistyspalveluissa käytetään kaupungin talousohjelmia, Rondo, UDP-raportointi ja Raindance, ja noudatetaan ohjeita ja määräyksiä laskujen hyväksymisten suhteen. Sivistysjohtaja vastaa koko vastuualueen sopimusten allekirjoittamisesta.

Sivistyslautakunta valvoo sivistyspalvelujen talouden ja toiminnan toteutumaa säännöllisesti. Sivistysjohtaja ja sivistyspalvelujen yksiköiden johtajat laativat säännölliset toiminnan ja talouden raportit lautakunnalle. Toiminnan ja talouden lisäksi seuranta kohdistuu vastuualueen yksiköiden hyvinvointitoimenpiteiden toteutumiseen.

Tee oikein.

Sivistyspalvelujen hankkeiden osalta hankehallinto on pääosin sivistysjohtajan tehtäväkuvassa. Kirjastotoimenjohtaja ja Jokilatvan Opiston rehtori vastaavat oman toiminta-alueensa hankkeista. Hankehakemukset ja seuranta tehdään yhteistyössä yksiköiden johtajien kanssa. Sivistysjohtaja vastaa hankehakemusten ja hankeraporttien oikea-aikaisesta lähettämisestä. Hankkeita haetaan aktiivisesti, koska niiden avulla on mahdollista saada toimintaan kehittämismahdollisuuksia ja lisää resursseja.

4. Omaisuuden hallinnointi

Vastuualueen esihenkilöt yhdessä henkilöstönsä kanssa huolehtivat kaupungin omaisuuden kunnosta ja säilyttämisestä. Hankintoja tehdään budjettien puitteissa, perustellen ja harkitusti. Hankintojen yhteydessä johtajat tekevät yhteistyötä sivistysjohtajan kanssa.

Sivistyspalvelut ovat sisäisessä vuokrasuhteessa kaupungin teknisiin palveluihin. Yksiköiden sisä- ja ulkotilojen turvallisuudesta huolehditaan ja epäkohtiin puututaan nopeasti yhteistyössä kaupungin teknisen toimen kanssa.

5. Tietohallinto, tietosuoja ja tietoturva

Sivistyspalveluissa noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä ja kaupungin ohjeistuksia. Tämän lisäksi tehdään yhteistyötä Joki ICT:n kanssa mm. laitteistojen, tietoturvan ja tiedonhallintamallin tiimoilta. Tietoturvaan liittyvät asiat ovat tärkeitä sivistyspalveluissa, koska toiminnan luonteen takia sivistyspalveluissa käsitellään runsaasti henkilötietoja. Sähköisen arkistoinnin laajentaminen on valmisteilla.

Tee oikein.

Koonti vuoden 2024 yhteisistä toimista sivistyspalvelujen yksiköissä ja arviointi:

Valvontavuoden 2024 aikana korostuivat talouden ja toiminnan suunnitteluun ja seurantaan liittyvät toimenpiteet. Jokainen vastuualueen johtaja mietti mahdollisia säästökohteita vastuualueeltaan yhdessä sivistysjohtajan ja muiden johtajien kanssa. Ensimmäinen vuoden 2024 säästöohjelma laadittiin tammikuussa 2024, jonka jälkeen kaupungin koko organisaation säästöjen kartoittamiskierrokset, niihin liittyvät neuvottelut sekä alkukesän YT-neuvottelut hallitsivat vuoden 2024 toimintaa.

Lukuisat säästökierrokset aiheuttivat huolta henkilöstössä. Nämä huolet tiedostettiin ja haluttiin antaa lukuvuoden 2023 – 2024 keväälle työrauha. Tämän takia suurin osa säästöohjelman toimenpiteistä aloitettiin syksyllä 2024. Kesäkuussa valtuusto hyväksyi YT-neuvotteluiden tuloksen, jossa oli yhtenä kohtana 10 päivän lomautus koskien vakituista henkilöstöä. Lomautukset toteutettiin KVTES:n alaisen henkilöstön osalta syksyllä 2024. OVTES:n alaisen henkilöstön lomautusmahdollisuuksia jatkettiin kevätkauden 2025 puolelle. Lomautukset työvoimavaltaisissa sivistyspalvelujen yksiköissä aiheuttivat paljon huolta ja käytännön ongelmia, mm. yksiköiden aukioloaikoja jouduttiin supistamaan ja lasten ja oppilaiden kanssa työskentelevien aikuisten työpanosta jouduttiin jakamaan lomautusten takia epänormaalilla tavalla. Turvallisuus on kaikissa sivistyspalvelujen yksiköissä tärkein asia, lomautusten aikana etenkin oppilaiden valvonta tai oppimistavoitteiden saavuttaminen olivat vaikeaa, ajoittain jopa mahdotonta, toteuttaa normaalisti.

Esimiehet johtavat omissa yksiköissään riskienhallintasuunnitelman toimenpiteineen. Sivistyspalveluissa toteutetaan normaalisti vuosittain riskienkartoitus syyskaudella. Lomautuskuukausien aikana seurantaa toteutettiin arkipäivässä. Riskienkartoitukset siirrettiin vuodelle 2025.

Sivistyspalvelujen kriisityösuunnitelmat joutuivat käytännön testiin keväällä 2024, kun yläasteen rehtori menehtyi äkillisesti. Välitön kriisityö hoidettiin sekä koululla että laajemminkin moniammatillisesti. Kriisityö jatkui koko kevätlukukauden ajan etenkin yläasteella. Sivistyspalveluille on laadittu vuosia sitten johtoryhmän sijaisuuksia koskeva suunnitelma. Suunnitelmat ovat tärkeitä etenkin silloin, kun tapahtuu jotain odottamatonta. Tärkeisiin suunnitelmiin kuuluvat mm. kriisityösuunnitelmat, turvallisuussuunnitelmat ja tietoturvariskeihin liittyvät suunnitelmat. Sivistyspalvelujen yksiköissä on huolehdittu suunnitelmien ajantasaisuudesta ja vuosittain toteutetaan tarvittavat toimenpiteet, esim. poistumisharjoitukset kouluilla.

Tee oikein.

Haapajärven sivistyspalveluissa toimitaan lainsäädännön, kaupungin ohjeiden ja ministeriöiden ja niiden alaisten virastojen mm. Opetushallituksen määräysten mukaan. Sivistyslautakunta päättää vastuualueen suurista linjauksista. Tämän lisäksi sivistyspalvelut selvittää ja raportoi tarvittaessa toimintaansa Aluehallintovirastolle. Lisäksi toiminta-alueet osallistuvat ja vastaavat valtakunnallisiin kyselyihin, arviointeihin ja toiminnasta annetaan selvityksiä mm. opetushallitukselle ja eri ministeriöille. Sivistyspalvelujen valtiosuusraportoinnit hoidetaan määrättyissä aikatauluissa ja vaadittavaa huolellisuutta noudattaen.

Yhteistyö sivistyspalvelujen johtoryhmän kesken ja yhteisesti sovitut toimintatavat mm. henkilökohtaisten lisien ja riskien kartoitusten yhteydessä vahvistavat sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan onnistumista. Yksiköissä ilmenneisiin epäkohtiin ja riskitekijöihin puututaan esihenkilöiden toimesta nopealla aikataululla. Mikäli ulkopuolisten suorittamassa arvioinneissa ja tarkastuskäynneillä esim. Aluehallintoviraston, työsuojelun tai työterveyden lausunnoissa ilmenee epäkohtia ja korjausta/muutosta vaativia toimenpiteitä, ne pyritään hoitamaan kuntoon mahdollisimman pian.

Haapajärvellä 21.2.2025

Merja Eilola, sivistysjohtaja / lukion rehtori